

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Întreprinderea Individuală „Nistor Maria” și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț”,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Întreprinderea Individuală „Nistor Maria” și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț” împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Agenției Proprietății Publice, intervenienți accesorii Serghei Odobescu, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Societatea cu Răspundere Limitată „Vera & Nadejda” cu privire la contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Întreprinderea Individuală „Nistor Maria” și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu,

c o n s t a t ă:

La 23 februarie 2015, ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț”, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Agenției Proprietății Publice, intervenienți accesorii Serghei Odobescu, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, ÎS „Cadastru” cu privire la contestarea actelor administrative, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, au relatat că ÎI „Nistor Maria” a devenit proprietara unei cote-părți din imobilul cu nr. cadastral XXXXXX construcție nelocativă și locativă, din imobilul situat pe str. XXXXXX, mun. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 5976 N/03 din 23 iunie 2003. Coproprietari ai acestui imobil sunt persoane fizice și juridice.

Terenul aferent imobilului (nr. cadastral XXXXXX) cu suprafața de 0,1756 ha, este neprivatizat și se află în folosință comună. Locul amplasării și caracterul

construcției încăperilor ce revin ÎI „Nistor Maria”, reduc esențial capacitatea folosirii bunului conform destinației sale legale - spațiu comercial, neajuns care ar putea fi lichidat doar prin reconstrucția acestui imobil, cu o eventuală delimitare și stabilire a statutului de folosire a terenului aferent.

La 18 noiembrie 2014, ÎI „Nistor Maria” a adresat Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău cererea cu nr. 0100/14/178152, solicitând informația asupra terenului cu nr. cadastral XXXXXX.

La 12 decembrie 2014, SRL „Iutad-Comerț” a informat ÎI „Nistor Maria” despre necesitatea prezentării pe 29 decembrie 2014, ora 10:00, la biroul notarial din str. Vasile Alecsandri, 80D, pentru încheierea acordului privind stabilirea cotei-părți din construcția cu nr. cadastral XXXXXX din str. XXXXXX, pentru a-1 prezenta Primăriei mun. Chișinău, în scopul cumpărării terenului aferent obiectivului privat.

Conform certificatului din Registrul bunurilor imobile din 12 iunie 2014, Serghei Odobescu este proprietarul ap. XXXXXX cu suprafața de 25,7 m² și ap. XXXXXX, cu suprafața de 39,7 m², din mun. XXXXXX, str. XXXXXX.

Conform planului cadastral al bunului imobil din mun. XXXXXX, str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX elaborat la 21 noiembrie 2014, suprafața totală a terenului a fost impunător diminuată și constituie 0,1163 ha dar nu 0,1756 ha, schimbări despre care nu a cunoscut nimeni din succesori.

Conform planului de amplasament al construcțiilor și amplasamentelor existente ale bunului imobil cu nr. cadastral XXXXXX din mun. XXXXXX, str. XXXXXX, actualizat la 08 mai 2013, suprafața terenului constituie 0,1676 ha.

Prin decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 22/60-23 din 17 septembrie 1998 „Cu privire la atribuirea unui lot de pământ din str. Mitropolit Varlaam, 74, dlui Serghei Odobescu” i s-a atribuit un lot de teren cu suprafața de 373 m², iar conform Titlului de autentificare a dreptului asupra pământului cu nr. 1131 din 11 noiembrie 1998, deținătorul Serghei Odobescu i s-a autentificat o suprafață de 0,04 ha pe adresa indicată mai sus, în mod abuziv atribuindu-se încă 27 m².

În urma modificării configurației geometrice a planului cadastral al bunului imobil din mun. XXXXXX, str. XXXXXX, actualizat la 08 mai 2013, suprafața terenului s-a micșorat cu 0,0513 m², fără acordul celorlalți coproprietari de imobil din curtea comună.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile din 12 februarie 2013, proprietar al terenului aferent imobilului este Republica Moldova, drept confirmat repetat prin răspunsul ÎS „Cadastru” la 25 septembrie 2014.

Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău prin scrisoarea din 24 noiembrie 2014 a transmis copiile actelor referitoare la terenul aferent bunului imobil din mun. XXXXXX, str. XXXXXX. Anume aceste documente s-au dovedit a fi impedimentele de bază care au făcut imposibilă continuarea procesului de acumulare și depunere a documentelor solicitate de Primăria mun. Chișinău la privatizarea terenului aferent.

Consideră că Primăria mun. Chișinău a neglijat legislația în mod flagrant, a încălcat drepturile coreclamanților la stabilirea cotei-părți ale proprietarilor de imobile din curtea comună, stabilirea modului de folosință a terenului din curtea comună de vecini și coproprietari ai imobilelor, privatizarea terenului aferent a imobilelor privatizate.

La 22 decembrie 2014, ÎI „Nistor Maria” a adresat cerere prealabilă Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Cancelariei de Stat a Republicii Moldova și ÎS „Cadastru” în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, dar nu a primit un

răspuns satisfăcător.

Îi „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” au solicitat anularea deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 22/60-23 din 17 septembrie 1998 „Cu privire la atribuirea unui lot de pământ din str. XXXXXX, d-lui Serghei Odobescu”, anularea deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 29/5 din 29 decembrie 1998 „Cu privire la recepționarea casei de locuit particulare din str. XXXXXX, construită de Serghei Odobescu și autentificarea dreptului de proprietate asupra lotului de pământ”, anularea deciziei nr. 53-c din 27 septembrie 2005 „Privind formarea bunului imobil” prin divizarea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXXX cu suprafața 123,9 m² și a bunului imobil cu nr. cadastral XXXXXX cu suprafața de 20,7 m², anularea Titlului de autentificare a dreptului asupra pământului cu suprafața de 0.04 ha al deținătorului Serghei Odobescu din mun. XXXXXX, str. XXXXXX, cu nr.1131 din 11 noiembrie 1998, repararea în mod solidar din contul Primăriei și Consiliului mun. Chișinău a prejudiciului material, moral în sumă de 300000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 25 februarie 2016 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Vera & Nadejda”.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de Îi „Nistor Maria” și SRL „Iutad Comerț” împotriva Consiliul mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, Agenției Proprietății Publice, intervenienți accesorii Odobescu Serghei, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova. IP „Agenția Servicii Publice” și SRL „Vera & Nadejda” cu privire la anularea deciziilor, a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, repararea prejudiciului moral, a fost respinsă ca tardivă.

La 11 iunie 2018, Îi „Nistor Maria” și SRL „Iutad -Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu, au depus apel împotriva hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Îi „Nistor Maria” și SRL „Iutad -Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, normele de drept material au fost aplicate corect, iar hotărârea emisă este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală, iar argumentele invocate de către apelanți sînt neîntemeiate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel.

La 28 iunie 2019, Îi „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu au declarat recurs nemotivat împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând în urma depunerii cererii de recurs motivate din 23 iulie 2019, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs au indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece acestea sunt ilegale, contravin legislației în vigoare la ziua emiterii actelor administrative contestate și legislației în vigoare la

ziua examinării prezentului litigiu. Ambele sunt bazate pe interpretări abuzive și eronate a legislației civile.

Decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe trebuie casate integral, deoarece la emiterea acestora instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care le consideră constatate, concluziile, expuse în hotărâri, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

Nu sunt de acord cu concluzia primei instanțe că cererea de chemare în judecată este tardivă.

Instanțele ierarhic inferioare apreciind acțiunea ca tardivă nu s-au expus asupra fondului cauzei, încălcând dreptul părților de acces la justiție și examinarea pe fond a litigiului.

Or, cererea de chemare în judecată este depusă cu respectarea procedurii prealabile obligatorii în vigoare la ziua când recurenții au cunoscut despre încălcarea dreptului său la privatizarea cotei-părți din terenul comun aferent blocului locativ în care dețin în proprietate privată încăperi izolate.

Prima instanță și instanța de apel au calculat eronat curgerea termenului de contestare a actelor administrative de la ziua când acestea au fost emise.

Ilegal au calculat și curgerea termenului de prescripție de 3 ani din ziua adoptării actelor administrative contestate.

Or, recurenții nu au avut cum să cunoască de existența acestor acte, ei nefiind nici la ziua adoptării și nici pe durata celor 3 ani calendaristici coproprietari a locuințelor izolate din blocul de locuit comun din str. Mitropolit Varlaam, 74, mun. Chișinău.

La caz, nu termenul de 3 ani curge, dar termenul de 30 de zile din ziua când fiecare recurent a aflat că i se încalcă un drept garantat de Constituția Republicii Moldova și legislația civilă în vigoare – dreptul de proprietate și dreptul de a privatiza cota-parte ce-i revine din lotul de pământ aferent blocului locativ în care deține în proprietate încăperi.

La 23 iulie 2019, SRL „Iutad-Comerț” a depus recurs împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a menționat că susține recursul depus de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu cu motivele de fapt și de drept invocate.

Suplimentar a relevat că instanța de apel a emis decizia contestată cu interpretarea eronată a legii și aprecierea arbitrară a probelor, motiv din care urmează a fi casată.

La 17 septembrie 2019, Serghei Odobescu reprezentat de avocatul Gheorghe Cobzac a depus referință asupra cererii de recurs depuse de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

La 01 octombrie 2019, ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” au depus recurs suplimentar în care au reitreat solicitările inițiale.

Suplimentar au menționat erorile comise de prima instanță și instanța de apel, care în opinia lor reprezintă fapte inadmisibile într-un proces de judecată echitabil.

La 08 octombrie 2019, ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” au depus cerere de amânare a examinării admisibilității recursului până după data de 01 ianuarie 2020 din motivul imparțialității judecătorilor desemnați pentru examinarea recursului și a

implementării Legii cu privire la reorganizarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii.

Instanța de recurs reține că cererea de amânare a examinării admisibilității recursului nu poate fi admisă, or, aceasta este neîntemeiată și ar duce la tergiversarea examinării cauzei, astfel fiind încălcat dreptul participanților la proces la un proces echitabil.

Mai mult, prin încheierea din 03 octombrie 2019, s-a respins cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție Iurie Bejenaru și Tamara Chișca-Doneva, fapt ce atestă posibilitate judecătorilor de a participa la examinarea admisibilității recursului declarat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că reprezentantul ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” avocatul Doina-Ioana Străisteanu au recepționat copia deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău la 24 iunie 2019 prin intermediul poștei electronice (f.d.34, Vol.IV).

În aceste circumstanțe, recursurile declarate de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad - Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu la 28 iunie 2019 și 23 iulie 2019, și SRL „Iutad-Comerț” la 23 iulie 2019 se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu și

SRL „Iutad-Comerț” în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu și SRL „Iutad-Comerț”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile depuse se referă la dezacordul ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se

invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de ÎI „Nistor Maria” și SRL „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu și SRL „Iutad-Comerț”.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile depuse de Întreprinderea Individuală „Nistor Maria” și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț” reprezentate de avocatul Doina-Ioana Străisteanu și Societatea cu Răspundere Limitată „Iutad-Comerț”, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Sveatoslav Moldovan